

Motion till riksdagen

1988/89:K614

av Berndt Ekholm och Lennart Brunander (s, c)

Stöd till kommunal medverkan i visst fredsarbete

Fredsarbetet inom folkrörelserna och andra ideella organisationer är aktivt på många håll, både centralt och lokalt. Det är ett oerhört viktigt arbete, eftersom det bidrar till att förankra freds- och solidaritetsarbetet i den breda folkliga opinionen. Det är ytterst den lokala opinionen, som skapar det nödvändiga stödet för ett aktivt men också offensivt freds- och nedrustningsarbete från statsmaktens sida. Fredsarbete av folkrörelsekaraktär bidrar till ökade kunskaper om och ökad förståelse för fredskunskap, nedrustningssträvanden, internationell politik och samförstånd, bistånd, rättvis handel och solidaritet i vid mening. Alla viktiga element i arbetet för en rättvisare värld.

Både det centrala och lokala arbetet klarar sig dock inte enbart genom ideella insatser. Stöd i olika former är viktigt. Riksdagen har under senare år avsevärt förstärkt statens stöd till folkrörelserna och andra ideella organisationers fredsarbete. 1986/87 anvisades 4,5 miljoner under anslagsposten Information om freds- och nedrustningssträvanden m.m. 1987/88 tillfördes anslagsposten "studier och forskning" samtidigt som riksdagen beslutade om en mycket kraftig höjning av anslaget till 15 miljoner. Därefter har anslaget höjts med 5 miljoner varje budgetår och föreslås för 1989/90 uppgå till 25 miljoner. Betydligt fler centrala organisationer åtnjuter nu stöd samtidigt som projektstödet har höjts kraftigt. Det här är en glädjande utveckling.

Men penningstödet är inte den enda stödform, som är angelägen. I många fall är det lokala fredsarbetet av folkrörelsekaraktär beroende av enskilda entusiaster. När de inte längre orkar faller verksamheten till dess nya djupt engagerade människor dyker upp. De blir lätt lite av berg- och dalbana över verksamheten. För att säkra kontinuiteten behövs särskilt stöd. Detta är också motiverat av angelägenheten av att samordna olika lokala folkrörelser och andra ideella organisationers insatser för att ge möjlighet till informationsutbyte, samplanering och gemensamma projekt m.m.

Detta särskilda stöd kan i många fall organiseras av organisationerna själva lokalt eller med central medverkan. Men i andra fall är detta inte möjligt. Då är det mycket värdefullt med ett kommunalt engagemang. Kommunen är stark nog att medverka till att kontinuitet i fredsarbetet uppnås och att samverkan mellan lokala organisationer kommer till stånd. Ett kommunalt engagemang i fredsarbetet har naturligtvis också ett värde i sig med tanke på kommunens många kanaler till medborgarna.

Låt oss ta exemplet Marks kommun som utgångspunkt. Marks fredsgrupp var mycket aktiv under 1980-talets början. 1983 lyckades man med endast ett

halvårs förberedelsearrangera ett ungdomsläger för tonåringar från USA, Sovjet och Mark. Detta skedde under en tid av kyliga förbindelser mellan de båda stormakterna, vilket ökade värdet av lägret. Kommunen gav redan då ett viktigt stöd. Ett uppföljningsläger följde året efter i Stockholm, då ungdomar från de tre länderna fick tillfälle att överlämna ett gemensamt fredsuttalande till FN:s generalsekreterare. Därutöver drev naturligtvis fredsgruppen en traditionell mötesverksamhet.

Men de ideella krafterna i fredsgruppen orkade inte i längden. Förväntningarna i omgivningen blev för stora. Svackan ledde till diskussioner med kommunen om stöd i olika former. 1987 inlämnades en motion till kommunfullmäktige om att göra Marks kommun till ett centrum för freds-, framtids- och överlevnadsfrågor. Motionen ledde till att kommunfullmäktige i enighet över partigränserna beslutade tillsätta en projektgrupp med uppgift att ta fram idéer och förslag till ett fortsatt arbete med freds- och överlevnadsfrågor i kommunen. Kontakten med skolan betonades särskilt.

Projektgruppens arbete har blivit en blandning av stöd till organisationer, samordning och egna initiativ till projekt: freds- och miljöseminarier, förstärkt internationell undervisning på gymnasiet, kurs i u-lands- och biståndskunskap, försöksverksamhet i samverkan med Myrdalsstiftelsen avseende läromedel, utbyte i olika former med UNESCO-skola, vänortskontakter (kultur, miljö, bistånd m.m.), internationellt kontaktutbyte, stöd till organisationer och skolor som engagerar sig i biståndsprojekt och insatser bland flyktingar. Möjligheterna till praktiskt arbete med frågorna är goda i kommunen beroende bl.a. på att många Markbor gör tjänst ute i världen, inte minst i u-länderna. Detta ger möjlighet till att ta del av deras konkreta erfarenheter.

Syftet med den kommunala medverkan är också att verka för en global helhetssyn, att skapa en insikt om hur det globala perspektivet hänger samman med våra lokala förhållanden. Att med inriktning särskilt på ungdomen lyfta fram positiva motbilder till alla eländesbeskrivningar som massmedia försörjer oss med. Vidare att konkret visa på, att det går att göra något åt situationen. Projektet skall medverka till att inspirera enskilda personer, grupper och organisationer att ta aktiv del i det folkliga arbetet med freds- och överlevnadsfrågor. Härigenom kommer projektet att stärka det lokala folkrörelse- och idéburna arbetet i dessa frågor.

Exemplet Mark visar, att kommunerna på ett verksamt sätt kan bidra till att förstärka det samlade fredsarbetet, inte minst till båtnad för de olika folkrörelsernas och ideella organisationernas insatser. Samtidigt tvekar många kommuner inför kostnaderna i en pressad ekonomisk situation samt inför frågan vad som är ett kommunalt respektive ett statligt ansvar. Den senare frågeställningen har för övrigt belysts i ett delbetänkande från stat-kommunberedningen 1986 "Kommunal medverkan i internationella frågor". Med den utformning som arbetet fått i Marks kommun menar vi, att det är förenligt med det kommunala ansvaret.

För att stödja och stimulera kommunerna till att medverka i fredsarbete av folkrörelsekaraktär anser vi, att staten bör ställa medel till förfogande för stöd till kommunal medverkan i projektarbete och till kommunala samordningsinsatser. Eftersom det ovan omnämnda anslaget till folkrörelsernas och

andra ideella organisationers fredsarbete har ökat så kraftigt, menar vi att det inom ramen för projektstödet borde vara möjligt att efter ansökan också ge stöd till kommunal medverkan i fredsarbete av folkrörelsekaraktär.

Vi förutsätter också, att projektstödet även fortsättningsvis tilldelas väsentligt ökade resurser, vilket då torde ge utrymme även för stöd till kommunala insatser. Ett alternativ är att inrätta en särskild post för stöd till kommunalt fredsarbete inom ramen för anslaget Information, studier och forskning om freds- och nedrustningssträvanden m.m.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statligt stöd till kommunal medverkan i fredsarbete av folkrörelsekaraktär.

Stockholm den 24 januari 1989

Berndt Ekholm (s)

Lennart Brunander (c)